

Beata Katarzyna Jędryka

Podwójna noblistka

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018

ISBN 978-83-953567-2-8

Autor

Beata Katarzyna Jędryka

Konsultacje metodyczne

Grzegorz Bąbiak

Redakcja

Dorota Andraka

Projekt okładki

Beata Katarzyna Jędryka, Andrzej Zawadzki

Skład i łamanie

Andrzej Zawadzki

Zdjęcia

stock.adobe.com/pl, Wikipedia, spacer.muzeum-msc.pl

Podwójna noblistka

Beata Katarzyna Jędryka

Imię:

Szkoła:

Klasa:

INSTYTUT
POLONISTYKI
STOSOWANEJ

Informacje dla nauczycieli i rodziców

1

Książeczka adresowana jest do uczniów szkół polonijnych i służy przede wszystkim rozwijaniu umiejętności czytania, kiedy język polski jest językiem obcym lub językiem drugim.

2

Z książeczką dzieci mogą pracować razem z nauczycielem lub z rodzicami, ale także mogą robić to samodzielnie.

3

Czytanie książeczki oraz wykonywanie zadań trzeba dostosować do umiejętności językowych dziecka. Wszystko można zrobić w trakcie jednego wieczoru lub jednego weekendu. Pracę z tekstem także można rozłożyć w czasie – codziennie czytać wybrany fragment i rozwiązywać dołączone ćwiczenia.

4

Jeżeli nauczyciel lub rodzic decyduje się na wspólne czytanie, praca z tekstem powinna wyglądać następująco. **Krok pierwszy**, przyglądamy się obrazkowi, który jest po lewej stronie. Rozmawiamy z dzieckiem o tym, co widzi na fotografii. **Krok drugi**, czytamy tekst pod zdjęciem. Najpierw wyjaśniamy słowa, które są dla dziecka niezrozumiałe. Następnie czytamy tekst. Od samego początku warto, żeby dziecko zaczęło czytanie jako pierwsze. Jeżeli ma problem z odczytaniem tekstu, pomagamy mu. **Krok trzeci**, dziecko samodzielnie lub z naszą pomocą wykonuje zadania umieszczone po prawej stronie.

5

Po przeczytaniu całej książeczki utrwalamy słownictwo, analizując słowniczek obrazkowy.

Bibliografia

1. Lemire Laurent, *Maria Skłodowska-Curie 1867–1934*, Warszawa 2017.
2. Stine Megan, *Kim była Maria Skłodowska-Curie?*, Warszawa 2015.
3. Sobieszczak-Marciniak, Małgorzata, *Maria Skłodowska-Curie*, Warszawa 2011.

*Kamienica przy ul. Freta w Warszawie. Miejsce urodzenia Marii.
Źródło: Wikipedia.*

Maria Skłodowska urodziła się w Warszawie 7 listopada 1867 roku w rodzinie szlacheckiej. Jej mama Bronisława ukończyła pensję dla dziewcząt, a ojciec Władysław studiował na wydziale przyrodniczym w Petersburgu. Maria była ich piątym, najmłodszym dzieckiem. Miała trzy siostry: Zofię, Bronisławę i Helenę. Jej jedyny brat miał na imię Józef.

**Na podstawie przeczytanego
teksty zdecyduj TAK lub NIE.**

1. Maria urodziła się w drugiej połowie XIX w.

TAK

NIE

2. Maria urodziła się latem 1867 roku.

TAK

NIE

3. Maria pochodziła z chłopskiej rodziny.

TAK

NIE

4. Rodzice Marii nie byli wykształceni.

TAK

NIE

5. Maria miała starsze rodzeństwo.

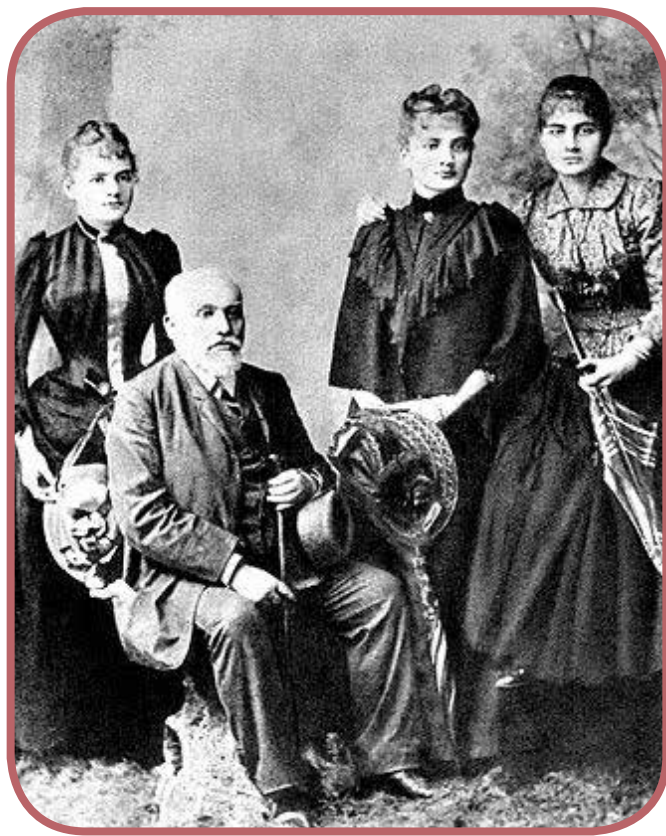
TAK

NIE

6. Brat Marii skończył medycynę.

TAK

NIE

Maria z ojcem i dwoma siostrami. Źródło: Wikipedia.

Kiedy Maria miała 4 lata, nauczyła się czytać od swojej starszej siostry Broni. W dzieciństwie lubiła uprawiać sport. Bardzo często pływała, wiosłowała, a nawet jeździła konno. Była uzdolnionym dzieckiem. Potrafiła pięknie rysować i tańczyć. Szybko uczyła się języków obcych. Znała francuski, rosyjski oraz angielski. Brała też lekcje niemieckiego. Opanowała łacinę – język medycyny i nauk ścisłych.

Na podstawie przeczytanego tekstu odpowiedz na pytania.

1. Ile lat miała Maria, kiedy nauczyła się czytać?

Maria nauczyła się czytać, kiedy miała 4 lata.

..... ■

2. Od kogo Maria nauczyła się czytać?

..... ■

3. Jakie sporty uprawiała Maria w dzieciństwie?

..... ■

4. Jakie talenty miała Maria?

..... ■

5. Ile języków obcych znała Maria?

..... ■

6. Czym była łacina?

..... ■

Maria w wieku 16 lat. Źródło: spacer.muzeum-msc.pl.

Od najmłodszych lat Maria bardzo chciała studiować. Niestety, w podzielonej na zabory Polsce, na uczelniach wyższych mogli kształcić się tylko chłopcy. Dziewczęta mogły skończyć pensję – szkołę dla panien albo gimnazjum. Potem mogły pracować jako guwernantki, czyli nauczycielki domowe. Tak też było w przypadku Marii Skłodowskiej. Najpierw skończyła pensję, a potem gimnazjum w 1883 roku. Była bardzo dobrą uczennicą. Na koniec szkoły otrzymała złoty medal.

**Zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe (P),
a które fałszywe (F).**

1.	Maria marzyła o studiach już w dzieciństwie.	P	F
2.	Polska była podzielona między inne państwa.	P	F
3.	Każdy mógł studiować na uniwersytecie.	P	F
4.	Dziewczęta mogły zostać tylko nauczycielkami.	P	F
5.	Maria nie skończyła szkoły dla panien.	P	F
6.	Maria skończyła gimnazjum z wyróżnieniem.	P	F

Sorbona obecnie. Paryż. Źródło: Wikipedia.

Maria powoli spełniała swoje marzenia. Najpierw zapisała się na Latający Uniwersytet – tajne domowe kursy dla młodych kobiet, które chciały studiować. Cały czas ciężko pracowała i odkładała zarobione pieniądze na studia na paryskiej Sorbonie – jednym z najlepszych uniwersytetów na świecie. Udało jej się. W listopadzie 1891 roku wyruszyła koleją do Francji. Wybrała fizykę i matematykę. Była pierwszą kobietą studiującą na tym wydziale.

**Na podstawie przeczytanego tekstu
uzupełnij zdania brakującymi informacjami.**

1. Latający Uniwersytet był

..... ■

2. Zarobione pieniądze

..... ■

3. Maria chciała studiować

..... ■

4. W listopadzie

..... ■

5. Maria wybrała

..... ■

6. Maria była

..... ■

Maria w czasach studenckich. Źródło: spacer.muzeum-msc.pl.

Skłodowska była bardzo dobrą studentką. Rano wychodziła na wykłady, a po południu spędzała czas w laboratorium. Wieczorami przesiadywała w bibliotece. W lipcu 1893 roku otrzymała z pierwszą lokatą licencjat nauk fizycznych, a rok później z drugą pozycją licencjat nauk matematycznych. Po skończeniu studiów Maria chciała wrócić do Warszawy, żeby zamieszkać z ojcem i znaleźć dobrze płatną pracę nauczycielki.

Na podstawie przeczytanego tekstu ułóż zdania z rozsypanki.

1. studentka, Paryż, dobra, być, w, Maria

Maria była dobrą studentką w Paryżu.

2. w, czas, na, spędzać, ona, wykłady, laboratorium

3. lokata, licencjat, skończyć, fizyka, pierwsza, ona

4. matematyka, lipiec, skończyć, 1894, matematyka

5. do, Polska, Maria, chcieć, wracać

6. myśleć, Maria, w, praca, nauczycielka, o,
Warszawa

Zdjęcie ślubna Marii i Piotra. Źródło: spacer.muzeum-msc.pl.

W Paryżu Maria poznała fizyka Piotra Curie. Nie była to miłość od pierwszego wejrzenia. Na początku łączyła ich pasja do nauki. Piotr zakochał się w Marii. Ona też powoli zaczynała go kochać. Tak też, 26 lipca 1895 roku para naukowców pobrała się. Maria wystąpiła w ciemnej sukni. Był to prezent od matki kolegi. Skłodowska poprosiła o ciemny kolor, żeby mogła ją nosić w przyszłości w laboratorium.

**Na podstawie przeczytanego tekstu
przygotuj zaproszenie na ślub Marii i Piotra.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Maria i Piotr na rowerach. Źródło: spacer.muzeum-msc.pl.

Za pieniądze, które otrzymała młoda para w prezencie ślubnym, Maria i Piotr kupili sobie rowery. Pojechali na nich w podróż poślubną do Bretanii. Od tego momentu była to ich ulubiona forma spędzania wolnego czasu. Maria starała się być dobrą żoną. Razem z mężem doczekali się dwóch córek: starszej Ireny oraz młodszej Ewy. Pierwsza z nich odziedziczyła ścisły umysł po rodzicach, a druga duszę artystki po matce.

**Na podstawie dotąd zdobytych wiadomości
narysuj drzewo genealogiczne Ireny i Ewy.**

Maria i Piotr w laboratorium. Źródło: Wikipedia.

Maria prowadziła badania soli pierwiastka uranu. Starła się znaleźć przyczynę, dlaczego pierwiastek ten świeci. Podczas swoich poszukiwań w 1898 roku odkryła nową, nieznaną do tej pory substancję. Musiała nazwać swoje odkrycie. Wybrała dla niego nazwę **polon**, na cześć swojej ojczyzny. Rok później razem z Piotrem odkryła następny pierwiastek **rad**. Dzięki temu chorzy na nowotwory otrzymali szansę na nowe formy leczenia.

**Na podstawie przeczytanego
tekstu napisz:**

Co wydarzyło się w 1898 roku?

.....

.....

.....

.....

.....

Co wydarzyło się w 1899 roku?

.....

.....

.....

.....

.....

*Dyplom Nagrody Nobla w dziedzinie chemii dla Marii z 1911 roku.
Źródło: Wikipedia.*

Dzięki odkryciom nowych pierwiastków, Maria i Piotr otrzymali w 1903 roku Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki za prace poświęcone zjawisku promieniowania. Maria była pierwszą kobietą, która została w ten sposób wyróżniona. Ale nie był to jej jedyny Nobel. Kolejną nagrodę, tym razem z chemii, otrzymała w 1911 roku. Niestety już bez męża, który zginął pod kołami rozpędzonego wozu pięć lat wcześniej.

**Na podstawie zdobytych informacji
połącz daty z wydarzeniami.**

1898

śmierć męża Marii

1899

druga Nagroda Nobla

1903

odkrycie radu

1906

pierwsza Nagroda Nobla

1911

odkrycie polonu

*Symboliczny grób Marii na warszawskich Powązkach.
Źródło: Wikipedia.*

Maria Skłodowska przyjeżdżała z córkami do Polski. Ostatni raz odwiedziła Warszawę w 1932 roku na otwarcie Instytutu Radowego. Posadziła wtedy pamiątkowe drzewko w ogrodzie Instytutu. Udała się także na swój ostatni spacer po rodzinnym mieście. Cztery lata później, 4 lipca 1934 roku zmarła we Francji. Została pochowana na cmentarzu w Sceaux, ale w 1995 jej prochy przeniesiono do paryskiego Panteonu.

Rozwiąż quiz o Marii Skłodowskiej-Curie.

1. Maria Skłodowska urodziła się w

- a) Krakowie b) Paryżu c) Warszawie*

2. Maria Skłodowska знаła języki obce.

- a) dwa b) trzy c) cztery*

3. Na koniec gimnazjum otrzymała medal.

- a) brązowy b) srebrny c) złoty*

4. Maria studiowała

- a) chemię b) przyrodę c) fizykę*

5. Po ślubie Maria z Piotrem lubili jeździć na

.....

- a) nartach b) rowerach c) łyżwach*

6. Maria i jej mąż odkryli pierwiastki.

- a) cztery b) trzy c) dwa*

7. Maria i jej mąż dostali

- a) dwie nagrody b) trzy nagrody*

c) jedną nagrodę

8. Maria w Warszawie posadziła

- a) kwiaty b) drzewka c) warzywa*

9. Maria została pochowana w

- a) Warszawie b) Paryżu c) Sceaux*

ISBN 978-83-953567-2-8

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018